

A 1859/tillväxt

Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
jäsenehdotusta
hevoselinkeinosta Pohjoismaissa

Ehdotus

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se tutkii keinoja kartoittaa hevoselinkeinon merkitystä Pohjoismaissa analysoimalla hevosen monipuolista yhteiskunnallista hyötyä ja ehkäisee rajaesteitä ja vahvistaa hevoselinkeinoa.

Taustaa

Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä on tehnyt jäsenehdotuksen hevoselinkeinosta Pohjoismaissa. Siinä ehdotetaan, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se kartoittaa hevoselinkeinon merkitystä Pohjoismaissa ja selvittää, miten hevoselinkeinon rajaesteet voidaan ehkäistä. Lisäksi ehdotetaan, että Pohjoismaiden hallitukset edistävät pohjoismaisen hevoselinkeinon myönteistä kehitystä.

Ehdotuksen perusteluissa sanotaan muun muassa, että hevoselinkeinolla on suuri merkitys Pohjoismaissa, vaikkei se aina saakaan ansaitsemaansa tunnustusta. Hevoselinkeino käsittää useita eri osa-alueita, joita ovat muun muassa hevosten kasvatusta, raviurheilu ja muut hevosurheilulajit, harrastustoiminta ja hevosten käyttö terapiatarkoituksiin. Hevoselinkeino myös työllistää monia, sillä siinä tarvitaan paljon erilaisia välineitä ja palveluja. Pohjoismaissa arvioidaan olevan yli puoli miljoonaa hevosta. Islanninhevosen todetaan olevan eräänlainen Pohjoismaiden lähettiläs kautta maailman. Niitä on rekisteröity kaikkiaan 250 000 yli 20 maassa, mistä määrästä 40 % Islannissa. Ehdotuksesta ilmenee, että hevoselinkeino työllistää Pohjoismaissa lähes 100 000 henkeä ja että alan vuotuinen liikevaihto on useita miljardeja euroja. Mainittakoon tässä yhteydessä, että islantilainen elokuva "Of Horses and Men" sai taannoin Pohjoismaiden neuvoston elokuvapalkinnon.

Ehdotus esiteltiin ja käsiteltiin valiokunnan tammikuun kokouksessa. Ehdotusta kannatettiin siitä käydyssä keskustelussa, jossa myös korostettiin muun muassa joidenkin pohjoismaisten hevosrotujen uhanalaisuutta ja toimenpiteiden tarvetta niiden suojelemiseksi. Valiokunta päätti lähettää ehdotuksen lausuntokierrokselle.

Lausunnot

Ehdotus lähetettiin helmikuussa lausuntokierrokselle, ja vastausten takaraja oli 1.5.2021. Ehdotusta kannatetaan saaduissa lausunnoissa.

Tanskan Landbrug & Fødevarer -organisaatioon kuuluva SEGES, joka on maatalouden asiantuntija- ja innovaatiotalo, viittaa Tanskassa vuonna 2009 tehtyyn analyysiin, joka mukaan hevoselinkeinolla on suuri merkitys sekä taloudelle että työllisyydelle. Järjestö pitää erittäin hyödyllisenä Pohjoismaiden yhteistä hevoselinkeinon analyysiä.

Färsaarten ulko- ja kulttuuriministeriö (Uttanríkis- og mentamálaráðið) toteaa färsaarilaisen hevosrodun säilyttämisen olevan haasteellista ja ettei Färsaarten hevoselinkeinon taloudellista merkitystä ole selvitetty.

Ruotsin hevoselinkeinosäätiö HNS (Hästnärings Nationella Stiftelse) on antanut yhteisen lausunnon hevoselinkeinon edustusneuvoston HRR:n (Hästnärings Representationsråd) ja hevostutkimussäätiö SHF:n (Stiftelsen Hästforskning) kanssa. Lausunnossa suhtaudutaan ehdotukseen myönteisesti ja todetaan, että "Jäsen ehdotus nostaa esille useita hevosiin ja hevoselinkeinoon liittyviä näkökulmia, jotka kaikki ovat relevantteja ja arvokkaita Pohjoismaiden yhteisessä kehitystyössä. Kuvailimme lausunnossamme lyhyesti myös paria arvokasta aluetta." Vastauksessa todetaan myös, että SHF on kehittänyt tutkimusyhteistyötä Norjan kanssa.

Suomen ratsastajainliitto kuvailee hevoselinkeinon tärkeyttä liikunnassa ja urheilussa sekä sen myönteistä yhteiskunnallista vaikutusta ja "suhtautuu myönteisesti asiaan ja kannattaa jäsen ehdotusta, sillä se tähtää pohjoismaisen yhteistyön lisäämiseen hevoselinkeinon alalla".

Suomen Hippos pitää hyödyllisenä selvittää ja kartoittaa hevoselinkeinon vaikutusta ja merkitystä Pohjoismaissa ja ilmoittaa kannattavansa ehdotusta.

Pohjoismaainen maatalous- ja elintarviketutkimuksen komitea NKJ toteaa ehdotetun kartoituksen olevan hyvä alku, mutta että kokonaiskuvan saaminen edellyttää perusteellisempaa analyysiä. NKJ toteaa, että ehdotusta kannattaa kehittää ja hevosen merkitystä tarkastella seuraavissa yhteyksissä:

- Paikallinen elinkeinoelämä (hoito, kasvatus, vaunuhevokset, metsätyöhevokset, hevokset matkailuelinkeinossa, kengitys, eläinlääkintä, kuntoutus).
- Lapsi- ja nuorisotoiminta (ratsastuskoulut, vapaa-ajan toiminta).

- Oppilaitokset toisesta asteesta korkeakouluun ja yliopistoon (osaamisen kehittäminen, joka on tärkeää monilla vihreän sektorin osa-alueilla).
- Hevosen merkitys maankäytössä (nurmet ja laitumet sekä rehuvilja, luonnon monimuotoisuus).
- Jalostus (kansainvälinen taso, etenkin pohjoismaisen hevosurheilun menestyksen ansiosta).
- Hevonen elintarvikkeena (hevosenlihan käyttö).

Ehdotuksen budjettivaikutuksia ei ole selvitetty. Oletuksena on, että kustannukset voidaan kattaa MR-FJLS:n vuotuisista määrärahoista. Lisäksi alan pohjoismaisessa yhteistyössä on mukana NKJ:n kaltaisia elimiä, joilla on valtuudet ottaa Pohjoismaiden ministerineuvoston puolesta vastuulleen ehdotuksessa esitetty selvitys.

Valiokunnan näkemykset

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta toteaa lausuntojen olleen myönteisiä. Lausuntokierros tukee ehdotuksen väitettä siitä, että hevoselinkeinolla on suuri merkitys Pohjoismaissa. Lisäksi lausunnot vahvistavat, että hevonen on tärkeä monissa pohjoismaisten yhteiskuntien toiminnoissa, kuten jalostuksessa, hevosurheilussa, vapaa-ajan toiminnassa ja terapiassa. Pohjoismaissa on noin puoli miljoonaa hevosta, mikä luo lähtökohdan työllisyydelle ja arvon tuottamiselle Pohjoismaissa.

Hevoselinkeino perustuu rajat ylittävään yhteistyöhön Pohjoismaiden manneralueella, ja sen vuoksi valiokunnan mielestä voisi olla hyödyllistä kartoittaa mahdolliset rajaesteet, jotka haittaavat elinkeinon kehitystä.

Valiokunta toteaa Pohjoismaiden tekevän pitkälle vietyä yhteistyötä kotieläinrotujen säilyttämiseksi, mikä kattaa myös pohjoismaiset hevosrodut. Tämän alan virallinen yhteistyöelin on NordGen.

Valiokunnan mielestä kartoitus hevoselinkeinon merkityksestä Pohjoismailla voi auttaa näkyvöittämään hevosen yhteiskunnallista hyötyä. Valiokuntaa katsoo, että ehdotuksen painoarvo ja seurattavuus kasvaisivat, jos ehdotetun selvityksen lisäksi pyydetäisiin tekemään analyysi, jolla selvitetään, mitä hevoselinkeinon myönteistä kehitystä edistäviä toimenpiteitä Pohjoismaat voivat toteuttaa joko erikseen tai yhdessä.

Ehdotuksen toinen osa on osoitettu Pohjoismaiden hallituksille, joita kehoitetaan edistämään pohjoismaisen hevoselinkeinon myönteistä kehitystä.

Valiokunta katsoo, että näitä kahta ehdotusta tulee tarkastella yhdessä; ensimmäisessä että-lauseessa mainittu hevoselinkeinon merkityksen kartoittaminen voisi toimia Pohjoismaiden hallituksille osoitetun seurantasuosituksen lähtökohtana.

Edellä olevan nojalla valiokunta ehdottaa, että ehdotuksen ensimmäinen että-lause laajennetaan koskemaan analyysia hevosen monipuolisesta yhteiskunnallisesta hyödyistä ja keinoista elinkeinon vahvistamiseksi, ja että toinen että-lause käsitellään myöhemmin.

Kööpenhaminassa 28. kesäkuuta 2021

Anders Eriksson (ÅF)

Arman Teimouri (L)

Freddy André Øvstegård (SV)

Helge André Njåstad (FrP)

Johan Kvarnström (sd)

Lars Andersson (SD)

Lorena Delgado Varas (V)

Lulu Ranne (ps.)

Nils Aage Jegstad (H)

Orla Hav (S)

Pål Jonson (M)

Pyry Niemi (S)

Ruth Mari Grung (A)

Stein Erik Lauvås (A)